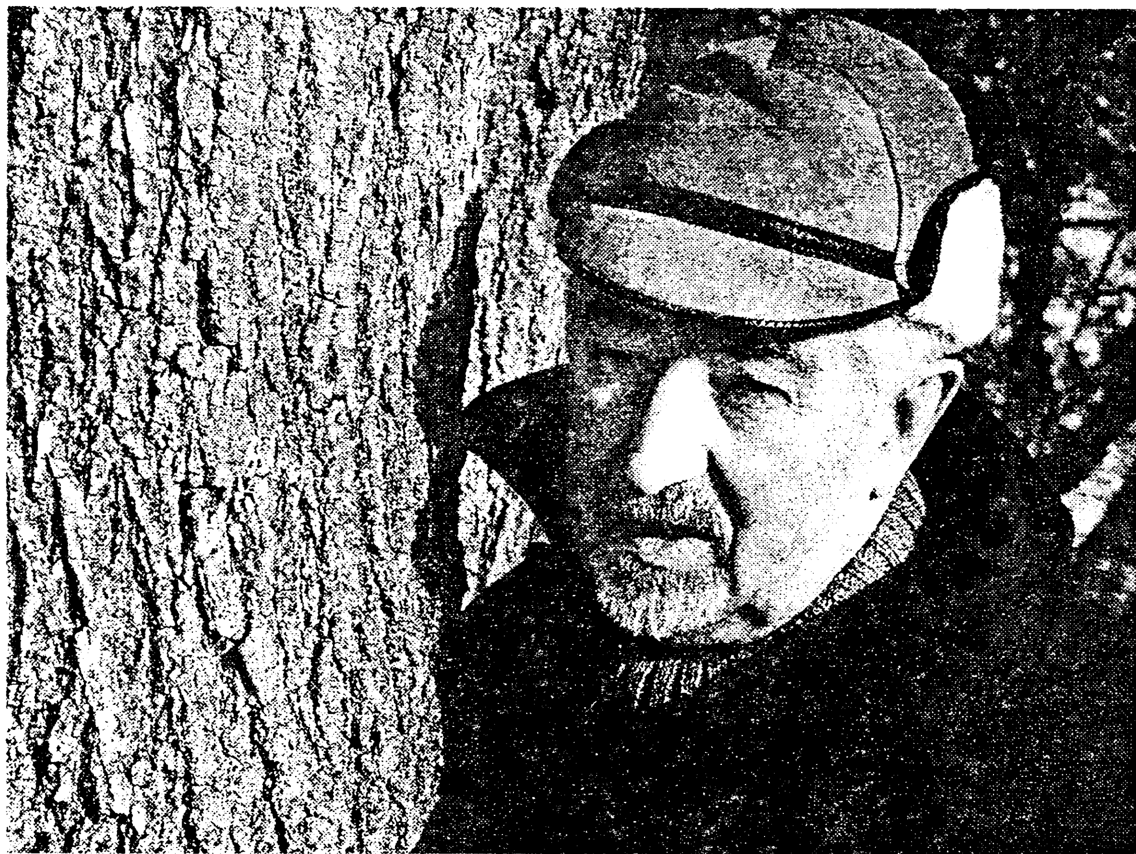

№28 (121) красавік 2000 г.

...Як жыць — дык жыць для Беларусі. А без яе — зусім не жыць.

Ларыса Геніюш

Рыгору Барадуліну — 65 год

Віншуем Вас, дарагі Рыгор Іванавіч! Жадаем здароўя і творчых посьпехаў на карысьць Бацькаўшчыне. Радуйце й найдалей чытачоў сваімі цудоўнымі вершамі. Дзякуй за ўвагу да нашай газэты.

Світальны.

Да двухтысячагоддзя ад Народзінаў Хрыстовых

Рака крыві ў зьбялелых берагах,
Крывіцкае крыві
За Край забраны —
Світальны Бел-чырвона-белы сцяг —
Як той,
Што таймаваў Хрыстовы раны.
Акраец палатна, які данёс
Пакуты за людзей жывога Бога.
Каб уваскрэснуць зноў,
Пагас Хрыстос,
І каб жыла над смерцю перамога,
Хрыстос пакінуў нам
Надзеі ўзмах,
На лютых сіўярах неагрубелы.
Яго і паўтарацьме вечна
Сьцяг,
Сьцяг нашай волі
Бел-чырвона-белы!

Калі спраўляюцца памінкі...

Калі спраўляюцца памінкі па Радзіме
Прадажнікамі анівартымі зьнявагі,
Віжы сапселыя з ваўкамі маладымі
Сваю зайздросьць і злосьць кладуць на вагі.

Маўчыць насельніцтва — насеньніцтва,
Зь якога
Калісьці людзі змогуць вырасьці магчыма.
Да злога блізка
І далёка так да Бога.
А ўрэшце кормнікам
І непатрэбная Радзіма.

Абы їм перад чужаніцай
Падаць ніца
Законы літасьціва не забараняла.
І перад сконам не падумаюць вініцца,
Што ў мерцьвякоў і ў ненароджаных
Радзіму ўкралі.

30.01.2000г.

Прэс-рэліз

Сакратарыята Усебеларускага з'езду

У лютым 2000 года група аўтарытэтных грамадскіх дзеячоў краіны выступіла з ініцыятывай правядзення Усебеларускага зьезду. Неабходнасць правядзення такога мерапрыемства агульнанацыянальнага маштабу прадыктавана нарастаючай пагрозай дзяржаўнасці Рэспублікі Беларусь.

6 сакавіка адбыўся ўстаноўчы сход аргкамітэту з'езду, у якім прынялі ўдзел прадстаўнікі шэрагу грамадскіх арганізацый і палітычных партый. На гэтым жа паседжанні былі абраны чатыры сусастаршыні аргкамітэта: паэт Рыгор Барадулін, дыпламат Генадзь Бураўкін, акадэмік Радзім Гарэцкі і гісторык Анатоль Грыцкевіч. У бліжэйшы час склад аргкамітэта будзе пашыраны за кошт прадстаўнікоў грамадскіх структур, якія падтрымалі ідэю Усебеларускага з'езду.

16 сакавіка пачаў працу сакратарыят Усебеларускага з'езду.

Усю неабходную інфармацыю аб падрыхтоўцы з'езду вы можаце атрымаць у сакратарыяце.

Час працы сакратарыята з 10.00 да 18.00.
Кантактны тэлефон: (017) 222-48-00.
Адрас для карэспандэнцый: Мінск-65, а/с 297.

Ён у нашай памяці

Сёньня няма з намі выбітнага дасьледчыка беларускай гісторыі **Міколы Ермаловіча.** Але гісторыя Беларусі, адноўленая ў яго працах, неўміручая. Будуць жыць яго гістарычныя працы, творы, вершы.

Водпаведзь.

На ваш папрок, што шмат нам далі,
Скажу я вам такое слова:
Вы ДАСТАЕЎСКАГА ў нас ўзялі,
Замест нам даўшы мураёва.

Наш ДАСТАЕЎСКІ крыж нясьлі
За вашу волю нёс бясстрашна,
Ён азарыў з сардэчным болем
Пацёмкі вашых душ няшчасных.

Ваш мураёў распяў на крыжы
Тых, хто паўстаў за нашу волю,
І Кастуся зару згасіўшы,
Нас цемрай гвалту абяздоліў.

Вы нас бязбожна абкрадалі
Ці то ў стары час, ці ў новы:
Вы ДАСТАЕЎСКІХ у нас бралі,
А нам давалі мураёвых.

Старшыні Віцебскага абласнога суда Т. Варановічу

Шаноўны Тадэвуш Валянцінавіч.

25 сакавіка 2000 году адміністратыўнымі судзьдзямі Кастрычніцкага й Чыгуначнага раёнаў г. Віцебску былі прыцягнутыя да адказнасьці па артыкуле 167-1 Кодэкса аб адміністратыўных правапарушэньняхРэспублікі Беларусь 10 чалавек, у тым ліку Валеры Шчукін і Зьміцер Піменаў таксама й па артыкуле 166 КААП. Сярод іх 8 сябраў Кансерватыўна-хрысьціянскай партыі -- БНФ, зарэгістраванай Мін'юстам Рэспублікі Беларусь.

На мой погляд рашэньні судзьдзяў зьяўляюцца юрыдычна няпаўнавартаснымі й павінны быць перагледжаны. Калі гэта не будзе зроблена сёньня, то, магу Вас запэўніць, яны будуць скасаваныя заўтра з шырокім агалошваньнем у СМІ.

Зараз па сутнасьці:

1. Ніяк не можа быць **масавым**, а гэта адна з кваліфікуючых прыкметаў, шэсьце 7-мі чалавек. Менавіта ў гэтым абвінавачваюцца грамадзяне, што накіроўваліся па ходніках ад Сьвята-Пакроўскай царквы да дазволенага мейсца збору -- пляца ля ратушы. За што й атрымалі: Зьміцер Піменаў, Юрась Карпаў і Генадзь Васілеўскі -- 3-е сутак адміністратыўнага арышту; Валеры Канавалаў -- штраф на суму ў 20-ць мінімальных заробкаў; Ігар Марозаў, Уладзімір Акулаў і Віталь Мялешка -- афіцыйна папярэджаныя. Калі заканадаўца меў на ўвазе гэткую колькасьць людзей, то трэба арыштоўваць кожную чаргу ў краме, што "шэствует" ад прылаўка да касы. Улады горада пэўна мервавалі, што ўдзельнікі мітынгу пад'едуць да мейсца збору ва ўласных лімузінах з шафёрамі.

2. Уладзімір Плешчанка, журналіст газэты "Народная Воля" Валеры Шчукін і Раман Салаўян наогул не рухаліся, а стаялі ля помніка Еўдакіі Лось. Плешчанка тлумачыў падыходзячым, як знайсьці дазволенае мейсца збору (пляц ля ратушы), за што й атрымаў 10-ць сутак арышту. Журналіст Шчукін проста выконваў свае прафесійныя абавязкі -- браў інтэрв'ю ў старшыні гарадзкой арганізацыі Кансерватыўна-хрысьціянскай партыі -- БНФ Уладзміра Плешчанкі, але таксама атрымаў 10-ць сутак, магчыма за сваю падазрона вялікую сівую бараду.Раман Салаўян атрымаў 5-ць сутак толькі за тое, што стаяў побач са **згорнутым** сьцягам.

Метадычны збор дадзеных сьведчыць аб тым, што гэта далёка не першы выпадак, калі некаторыя судзьдзі раённых судоў выносяць нічым не абгрунтаваныя рашэньні, што сьведчыць або аб іх нізкай кваліфікацыі, або аб тым, што яны знаходзяцца пад уціскам і кіруюцца не Законам, а "тэлефонным правам". У абодвух выпадках застаецца толькі шкадаваць аб гаротным стане адной з галінаў улады.

Зьвяртаю Вашую ўвагу на тое, што ў далейшым уся адказнасьць за прыняцьце гэткіх сумніўных выракаў ніжэйстаячымі судамі поўнасьцю ўскладаецца на Вас.

Намесьнік старшыні Віцебскай гарадзкой арганізацыі Кансерватыўна-хрысьціянскай партыі — БНФ Барыс Хамайда

30 сакавіка 2000 г.

ЗАЯВА

Шырокія рэпрэсіі ў адносінах да грамадзянаў Беларусі, удзельнічаўшых 25 сакавіка ў сьвяточных мерапрыемствах з нагоды Дня Волі ў Менску й Віцебску сьведчаць аб тым, што існуючая ўлада не аналізуе нядаўніх гістарычных падзеяў, у тым ліку народнага паўстаньня ў Румыніі ў 1989 годзе.

Гвалт з боку ўлады можа выклікаць толькі супрацьнакіраваны гвалт.

У гэты перыяд вельмі вагавіта засьцерагчыся нецярплівасьці -- імкненьня некаторых кіраўнікоў апазіцыі вывесьці на вуліцы як мага большую колькасьць непадрыхтаваных безабаронных людзей.

Трэба спакойна і мэтанакіравана рухацца да непазьбежнага моманту "Ч". І тады гэтай злачыннай уладзе не дапамогуць ні ваўкадавы, ні кулямёты бронетранспарцёраў, ні бандзюкі ў масках. Толькі падрыхтаваныя людзі змогуць адстаяць сваю волю й волю Радзімы!

Жыве Беларусь!

29 сакавіка 2000 г.
Намесьнік старшыні Віцебскай гарадзкой арганізацыі Кансерватыўна-хрысьціянскай партыі -- БНФ

Барыс Хамайда

Беларусам зноў плююць у твар

Старажытны Віцебск «пабагацеў» яшчэ на аднаго каменнага ідала. Дакладней, ранейшае мейсца заняў кат беларускага народа Аляксандр Васілевіч Сувораў.

Не сам, канешне, заняў, дапамаглі ўскараскацца на пастамэнт розныя халуі ды калябаранты. Там, дзе легендарны Мірон адужаў бюст у 320 кг самастойна -- узяў сабе пад паху ды панёс. Узьняць жа «параненага» Суворава назад увесь гарваенкамат не адразу здолеў. Кажуць, дапамогу з Усьпенні (месца дыслакацыі КДБ ў Віцебску) выклікалі.Там кантынгент малады, працай ня дужа завалены. Агульнымі намаганьнямі сяк-так запхнулі генералісімуса на ранейшае мейсца.

Бюст паўтары гады знаходзіўся ў гаражы Кастрычніцкага РАУС сярод мазуты , бензіну, розных запчастак. Гарадзкія ўлады ніяк не маглі вырашыць, што зь ім зрабіць. Узнавіць? Баяліся. Раптам у недалёкай будучыні спытаюць: «Чаму акупантам боты лізалі?» Перапрацаваць нядрузу? Таксама баяліся. «Старэйшы брат» можа пакрыўдзіцца. Якніяк, нацыянальны герой Расеі.. А там такія захопнікі ў пашане. Мо, так бы й пыліўся бюст у міліцыі, каб ня дзьве адметныя падзеі. што падштурхнулі ўладу да рашучых захадаў.

Стала вядома, што ў студзені няўлоўны Мірон на нейкі час зьехаў у Чачэнію. Вось у кіроўцаў і зьявілася надзея, што нейкая шалёная куля паставіць крыж на ягоным жыцьці й ня будзе каму зьвяргаць з пастамэнтаў розных ідалаў. А ў сакавіку галоўны чэкіст Расеі переможна ўехаў у Крэмль. Ну як не зрабіць яму прыемнае да так званага дня яднаньня Расеі зь Беларусьсю. Каб самім ня пэцкацца, перадалі генералісімуса на баланс ваенкамату. Прыляпілі Суворагу назад адбіты кімсьці нос, ды падфарбавалі жоўтым -- каб, значыцца, да каштоўнага металу прыпадабняўся. Стаіць сабе, зьзяе на сонейку. Пакуль стаіць.

Ходзяць чуткі, што на даху КДБ усталяванае тэлевочка, скіраванае акурат да пазножжа бюсту. Удзень і ўночы. Нібы для Мірона гэта станецца перашкодай. Гэтым разам ўсё, што ніжэй за шыю, можна й на пастамэнце пакінуць, а забраць з сабою адну галаву -- у мех, за плечы, і пайшоў. Навошта акупанту галава? Меў бы яе на плячох сваім часам, дык адмовіўся б выконваць злачынны загад Кацярыны ІІ аб задушэньні паўстаньня Касьцюшкі. Глядзіш, такі бюст (мо й не з гіпсу, а з мармуру) можна было б на пляцы Волі ўсталяваць, а ўдзячныя віцябляне штодня кветкі яму прыносілі б. Аўтар гэтых радкоў ягона грамадзкіх пачатках ахоўваў бы. А так...

Параіў бы я аматарам гістарычных «шэдэўру» сфатаграфавацца ля яго, пакуль ня позна. А то вернецца з Чачэніі Мірон --прыбярэ.

Язэп Калючка

Справа Чыгіра

Ад рэдакцыі: гэты артыкул лёг на стол рэдактара пасьля таго, як адна зь вядомых апазыцыйных газэтаў не ўзялася яго друкаваць і ён зьявіўся ў інтэрнэце на старонцы Віцебскага свойскага Агэнцтва Навінаў і Аргумантаў (http://inform.org.by/SANA). Ваганьняў не было — трэба даваць у друк. Выбраньне наступнага пасьля Лукашэнкі прэзыдэнта — вельмі адказны крок, каб яшчэ раз памыліцца. З аўтарам можна спрачацца, але ягоны погляд на праблему мае права на йснаваньне. Артыкул мы пакінулі бяз зьменаў. Дадалі толькі фатаздымкі, якія дагэтуль побач не друкаваліся. Характэрны жэст абодвух персанажаў можа мець глыбокі сэнс. Хаця на гэты конт можа быць іншая думка, як і адносна напісанага аўтарам.

«Навіны» 20 студзеня 1999г. №6 (537)

Чыгір выйшаў з турмы і адразу ж апынуўся ў цэнтры вялікай увагі. І яна ўзмацнілася, калі пачаўся суд над Чыгіром. Гэта не дзіўна — ён жа быў самым значным вязнем рэжыма. Нават АБСЕ паставіла яго вызваленне умовай працягу перамоваў апазіцыі ды ўлады. Чыгір быў не простым вязнем, і гэта тлумачаць так: яго арыштавалі за тое, што ён прыняў рашэнне балатавацца ў прэзідэнты на выбарах 1999г., г.зн. выступіў канкурэнтам Лукашэнкі. Таму дэмакратычная грамадскасць упэўненая: Чыгір выпакутаваў сваё права быць лідэрам краіны.

Ці заслугоўвае Чыгір гэтага права насамрэч? Сярод дэмакратаў, бадай, не было такіх, у каго ўзнікалі сумневы ў гэтым. (" Як жа можна ў гэтым сумнявацца, ён жа не пабаяўся выступіць супраць Лукашэнкі і пакутаваў у турме!") Зрэшты, такія былі. Падчас выбараў 1999 г. былі два кандыдаты — Чыгір і Пазьняк. Вось Пазьняк і выступаў супраць Чыгіра. Ён сцвярджаў, што Чыгір — маскоўскі агент, што Масква хоча падпарадкаваць апазіцыю сабе, зрабіць яе марыянетачнай, або каланіяльнай, выцясніць з апазіцыі нацыянальна-вызвольныя сілы і такім чынам эканамічна падпарадкаваць сабе Беларусь (бо лаяльнымі да Масквы будзе не толькі ўлада, але і апазіцыя). Усё гэта Пазьняк выклаў у артыкуле "Праект "Чыгір" ". Шмат хто успрыняў гэтыя заявы Пазьняка па-рознаму, але ў асноўным адмоўна. Лічылі, што Пазьняк шпіёнаман і ўсюды бачыць змову; што ён дыктатар і не церпіць канкурэнтаў; што ён баіцца прайграць і згубіць месца лідэра нацыі. Тым не менш, калі прааналізаваць тыя выбары (ў тым ліку і паводзіны ў іх Пазьняка), то ўдзел у іх Чыгіра аказваецца вельмі дзіўным. Знаходзяцца моманты, якія ўказваюць на тое, што Чыгір можа быць не зусім тым, кім здаецца, і якія ўскосна пацвярджаюць думку Пазьняка.

Згадаем, што падрыхтоўка да выбараў 1999 г. пачыналася задоўга да 1999 г. Чыгір сышоў у адстаўку ў 1996 г. і з тых часоў знік з поля зроку. Пра яго не згадвала ні ўлада, ні апазіцыя. Адзінага кандыдата на выбары 1999 г. таксама рыхтавалі загадзя. У той час ужо быў кандыдат. І гэта быў Карпенка. Не думаю, што беларусам трэба доўга тлумачыць, хто такі Карпенка — Карпенка быў паважаным чалавекам і аўтарытэтам для дэмакратычнай грамадскасці. Інтэрвію Карпенкі друкаваліся на вялізных газетных плошчах — напрыклад, у "Народнай Волі". Усім было ясна, што Карпенку рыхтуюць да будучых прэзідэнцкіх выбараў, прасцей кажучы — "раскручваюць". Афіцыёзныя СМІ блазнавалі: "Апазіцыя рыхтуе новага лідэра нацыі". Анекдоты на тэму "Карпенка — лідар нацыі" хадзілі і сярод некаторых скептыкаў з апазіцыі. Пра падрыхтоўку Карпенкі да выбараў размаўлялі і ў тралейбусах. Карпенка быў намеснікам старшыні АГП, таму ў першую чаргу сама АГП, кіруючыся партыйнай салідарнасцю, працавала на свайго аднапартыйца. Карпенку адназначна ўспрымалі прэтэндэнтам на пост прэзідэнта. Пра Чыгіра ніхто не згадваў.

Што рабіў Пазьняк? Пазьняк не называў Карпенку якім-кольвек стаўленікам і не пісаў артыкулаў кшталту "Праект "Карпенка" ". Затое ў яго былі апасенні наконт будучых выбараў, (якія пазней будуць паўтораныя ў артыкуле "Праект "Чыгір" "). Артыкул пра гэта называўся "Вяртанне БНР". Апасенні заключаліся ў тым, што Расея зможа лёгка маніпуляваць гэтымі выбарамі, вылучыўшы кандыдатам лаяльную сабе фігуру, а потым сфальшаваўшы вынікі на яго карысць. Таму Пазьняк заклікаў замяніць прэзідэнцкае кіраванне ў Беларусі на парламенцкае, абгрунтоўваючы тым, што парламенцкія выбары будзе цяжэй сфальшаваць. Галоўным падазроным у гэтым артыкуле быў Чыгір...

У той час ніхто не думаў пра Чыгіра як пра фігуру беларускай палітыкі, таму яго згадванне Пазьняком, мякка кажучы, не было ўспрынята ўсур'ёз.

Цяпер падумаем: калі Пазьняк — шпіёнаман, дыктатар і баіцца згубіць месца лідэра нацыі, то супраць каго яму трэба выступаць? Супраць Чыгіра, якога ніхто не бярэ ў разлік — або супраць Карпенкі, якога лічаць рэальным прэтэндэнтам на месца лідэра нацыі? Пазьняк не выступаў супраць Карпенкі, затое чамусьці выступіў супраць Чыгіра, што ўсе палічылі нелагічным. Такім чынам, версія пра тое, што прэтэнзіі Пазьняка да Чыгіра прадыктаваныя жаданнем зганьбіць канкурэнта, не праходзіць — па-першае, таму што Чыгір тады яшчэ не быў канкурэнтам Пазьняка (ніхто тады і не ўяўляў абоіх канкурэнтамі, у т.л. і сам Пазьняк); па-другое, таму што ў той час самым магчымым "канкурэнтам" Пазьняка мог быць толькі Карпенка.

У сваю чаргу канкурэнтам Карпенкі ўсе маглі бачыць толькі Лукашэнку, дый тое сумняваліся. Хадзілі размовы: "Пойдзе Лукашэнка на выбары ці не? Хутчэй за ўсё, не пойдзе, інакш прызнае нелегітымнасць сваёй псеўдаканстытуцыі-96. Але можа і пайсці, каб даказаць сваю легітымнасць. Ён не баіцца прайграць Карпенку, бо мае яшчэ шмат электарату"

Прайшоў час. Выказванні Пазьняка пра Чыгіра забыліся. Перадвыбарчая агітацыя за Карпенку ішла сваім ходам. Набліжаўся тэрмін абвяшчэння выбараў. Уся дэмакратычная грамадскасць была настроеная галасаваць за Карпенку, і немагчыма было нават падумаць, што Карпенка не з'яўляецца канчатковым выбарам апазіцыі. І раптам з'яўляецца Чыгір і заяўляе пра свой намер стаць кандыдатам на пост прэзідэнта. Толькі ў гэты момант пра Чыгіра зноў згадваюць.

Гэта вельмі дзіўна. Навошта Чыгір зрабіў гэта? Хіба не бачыў, што ўжо ёсць адзіны кандыдат ад апазіцыі і што не было часу на "раскрутку" новага кандыдата? Хіба не бачыў, што на Карпенку затрачаныя годы працы з грамадскай думкай, што Карпенка мае палітычны досвед, што Карпенка — аўтарытэтны палітык, што за ім стаіць яго партыя — АГП? Чым Чыгір палічыў Карпенку горшым за сябе? Калі б Чыгір сапраўды хацеў паспрыяць беларускай дэмакратыі, то падтрымаў бы, дакладней — не перашкаджаў бы прасоўванню свайго адзінадумцы. Карпенка тады яшчэ быў жывы, дый ніхто і дапусціць не мог, што ён памрэ, інакш не рыхтавалі б яго да выбараў. Дык навошта ж Чыгір выступіў супернікам Карпенкі? І ці варта вініць Пазьняка ў тым што падчас дыктатуры ён учыніў міжусобіцу з дэмакратам Чыгіром, калі менавіта Чыгір быў першым, хто падчас тых выбараў учыніў такую міжусобіцу — у дачыненні да Карпенкі.

Калі Чыгір быў годны ўлады, дык чаму ён усплыў толькі перад парогам выбараў? Чаму ён не далучыўся да апазіцыі адразу ж пасля адстаўкі, як Багданкевіч, Лябедзька, Захаранка і Ганчар? Калі ў яго былі здольнасці, чаму ён не дапамагаў імі апазіцыі? Чаму не праводзіў агітацыю за сябе, як Карпенка?

Такім чынам, к пачатку выбараў Чыгір, у адрозненне ад Карпенкі, быў фігурай, за якой не стаялі ні свая партыя, ні грамадская думка. Тым не менш апазіцыя свайго, добра знаёмага, адзінага кандыдата Карпенку замяніла на невыразнага Чыгіра. Нават АГП парушыла партыйную салідарнасць і выбрала Чыгіра, які нават не зрабіў ласку уступіць ні ў АГП, ні ў любую іншую партыю.

Чым Чыгір спадабаўся апазіцыі? Чаму яна вырашыла "памяняць коняў на пераправе"? Перадвыбарчыя праграмы былі аднолькавыя, але ж усё было настроена на Карпенку. Магчыма, Чыгір прывабіў апазіцыю словамі пра станоўчы досвед ва ўладзе, пра дабрабыт Беларусі пры ім і пра няўдачы без яго? Магчыма, але гэтага было б мала, бо гэтым маглі пахваліцца і Багданкевіч, і Лябедзька, і Ганчар, і Захаранка, якія таксама прыйшлі ў апазіцыю з улады. Магчыма важкім аргументам Чыгіра была гатоўнасць матэрыяльна забяспечыць перадвыбарчую агітацыю. Відаць, у апазіцыі падумалі: "Якая розніца. Ён таксама дэмакрат. А з яго матэрыяльнай падтрымкай выбары пойдуць лягчэй. Да таго ж, можна будзе спакойна працаваць на ідэю і не думаць пра хлеб надзённы." (І не трэба казаць, што я паўтараю Зімоўскага. Зімоўскі казаў, што за галасы плоцяць 0,3 — 0,5 даляры, але недагаворваў, што плацілі зборшчыку подпісаў. Недагаворванне Зімоўскага роўнае хлусні, бо гледачы думалі, што плацілі таму, хто падпісваецца. У тым, што кандыдат аплочвае працу сваёй каманды, няма нічога ганебнага, бо гэтым нельга купіць галасы тых, у каго яна гэтыя галасы збірае. І апазіцыя павінна не адмаўляць аплату паслуг па зборы подпісаў, а выкрываць падмену паняткаў.) Так ці інакш, але дзіўнасць паводзінаў Чыгіра, у тым ліку, і ў дачыненні да Карпенкі, не перашкодзіла апазіцыі ўзяцца за яго "раскрутку". Важную ролю зыграў прынцып "Абы не Лукашэнка", падобны былому "Абы не Кебіч".

«Навіны» 21 ліпеня 1999

Дэмакраты сёння гатовыя цалкам здацца на Чыгіра. Яны ўпэўненыя, што ён прафесіянал, тлумачачы гэта так: "Пры ім эканоміка была ў парадку, а пасля яго пагоршылася". Ці думалі яны так да таго, як ён сам напісаў гэта ў сваёй перадвыбарчай улётцы? І ці праявіў ён сябе як-небудзь доўгі час да выбараў? Мог жа, напрыклад, увайсці ў "ценявы" ўрад... Перш чым падтрымаць Чыгіра, апазіцыя павінна згадаць: а якую рэальную дзейнасць на ніве дэмакратыі ён ажыццяўляў? Такой проста не было. Да выбараў ён адсутнічаў. Падчас выбараў ягоная дзейнасць заключалася толькі ў тым, што ён зарэгістраваўся кандыдатам, рабіў заявы, даваў інтэрвію і аплочваў працу сваёй каманды. Адседка ў турме — вялікая ахвяра, але сярод яе прычын не было нічога, што можна палічыць якой-небудзь канкрэтнай, рэальнай, выніковай дзейнасцю. Пасля турмы Чыгір робіць не больш, чым да яе. Згадзіцеся, што ў адрозненне ад Карпенкі Чыгір ніяк не праявіў сябе ў апазіцыйнай дзейнасці.

Паказальны яшчэ адзін факт. Пра які пісалася ў газеце "Наша Ніва" ад 3 студзеня. Быць адвакатам Чыгіра на судзе згадзіўся Артурас (а не Альгірдас!) Паўлаўскас, былы генпракурор Летувы, які прайграў Адамкусу на прэзідэнцкіх выбарах. Погляды Паўлаўскаса былі прасавецкія, і падтрымлівалі яго расейскія алігархі. Падчас тых выбараў расейскія СМІ былі на яго баку. На думку аўтара зацемкі ў "Нашай Ніве", калі Паўлаўскас будзе абараняць Чыгіра, то гэта пацвярджае, што Чыгіра таксама падтрымліваюць расейскія алігархі.

Могуць сказаць: "Ну і што, што Расея падтрымлівае Чыгіра? Мы ж не русафобы якія-небудзь!" Для тых, хто далёкі ад нацыянальнай свядомасці, растлумачу з эканамічнага гледзішча: расейскі бізнэс значна мацнейшы за беларускі, і Расея з яе алігархамі кшталту Беразоўскага зацікаўлена ў эканамічным панаванні ў Беларусі, асабліва ў дачыненні да дарогаў, нафта- і газапровадаў. І беларускі бізнэс можа быць проста расціснуты расейскім. Расейскія алігархі проста скупяць Беларусь і зробяць яе эканамічнай калоніяй. Пуцін, напрыклад сказаў: "Інтэграцыя з Беларуссю магчымая толькі ў інтарэсах Расеі". Думка пра тое, што Масква хоча падпарадкаваць сабе беларускую эканоміку і для гэтага хоча замяніць Лукашэнку на лаяльнейшую сабе фігуру, выказвалася і аддзелам расследаванняў "БДГ". Таму не варта ігнараваць або недаацэньваць пагрозу ў асобе Чыгіра.

Гэта адна прычына, паводле якой апазіцыі не варта здавацца на Чыгіра. Але ёсць і другая прычына.

Лукашэнка, сапраўды не пасадзіў бы Чыгіра проста так. Сам Чыгір тлумачыць гэта так: "Гэта палітычная справа. Калі я прыехаў з Масквы, ніхто мяне ні ў чым не абвінавачваў. Як толькі я абвясціў пра намер балатавацца, мне адразу ж прад'явілі абвінавачванне." Апазіцыя лічыць гэтыя развагі лагічнымі. З логікай у апазіцыі заўжды ўсё было ў парадку. Затое у яе, відаць, крышку дрэнна з памяццю. Рэч у тым, што гэта не першая сітуацыя, галоўныя ролі ў якой належаць Лукашэнку і Чыгіру, а Чыгіра абвінавачваюць у крадзяжах. Толькі ў мінулым выпадку апазіцыя не лічыла гэтыя абвінавачванні палітычнымі. Больш за тое — яна сама хацела, каб Чыгір быў аддадзены пад суд. Размова — пра даклад Антончыка ў снежні 1994 г. , пра той самы , замест якога ў дзяржаўных газетах былі "белыя плямы". Апазіцыя не павінна верыць Лукашэнку, тады няхай паверыць Антончыку — яе ж прадстаўніку. У спісе карупцыянераў у дакладзе Антончыка Чыгір літаральна займае першае месца. Пагартайце ў вольны час падшыўкі... Лукашэнка тады не даў пасадзіць Чыгіра (і іншых). Чаму ж ён хоча зрабіць гэта зараз? Тлумачэннем могуць паслужыць успаміны Захаранкі ў фільме "Звычайны прэзідэнт". Лукашэнка не садзіў карупцыянераў, бо пакідаў іх матэрыялы на запас, каб шантажаваць гэтых карупцыянераў. Ведаючы, што над імі вісіць пагроза крымінальных справаў, яны цалкам падпарадкоўваліся Лукашэнку.

Такім чынам, карупцыянер з атачэння Лукашэнкі Чыгір пайшоў супраць былога шэфа, стаўшы прэтэндэнтам на ягонае месца. І цалкам у адпаведнасці са словамі Захаранкі, Лукашэнка выкарыстаў матэрыял на Чыгіра. А Чыгір выстаўляе гэта як ціск на палітычнага канкурэнта.

Калі апазіцыя лічыць справу Чыгіра сфабрыкаванай, то тым самым прызнае хлусам Антончыка, зводзіць на нішто ягоную працу і апраўдвае "белыя плямы". Падтрымліваючы Чыгіра, апазіцыя дыскрэдытуе сябе. Не думаю, што супернік Карпенкі і карупцыянер, якога не пасадзілі адразу, варты таго, каб яго лічылі лідэрам апазіцыі. У беларускай палітыцы ёсць іншыя, правераныя людзі, якія заслужылі свой аўтарытэт рэальнымі справамі і з якіх можна выбраць вартага лідара апазіцыі.

Віталь Станішэўскі

P.S. Пазняк памыляўся, лічачы, што Чыгір "раскруціцца" як прэтэндэнт у прэзідэнты падчас адседкі. Насамрэч Чыгір "раскручваецца" пасля яе — падчас суда. Прычым адбываецца гэта ў той час, калі ідзе гаворка пра блізкія выбары.

P.P.S. Лукашэнка зрабіў глупства, пасадзіўшы Чыгіра — мог бы не звярнуць увагі і не рабіць яго пакутнікам на сваю галаву. Лукашэнку падвяла ягоная вернасць сабе: былы падначалены пайшоў супраць яго, і ён выканаў сваю пагрозу. Зрэшты, Чыгір таксама ведаў, што так будзе, калі ён пойдзе супраць Лукашэнкі.

**Адрас рэдакцыі: Крапівінскае поле пад Воршай.
Код 8.09. Тэлефон 1514.
Набрана й зьвярстана выдавецкай фірмай СІПХАЗ.
Надрукавана ў друкарні Кастуся Каліноўскага.**

**"Выбар" Заснавальнік: Віцебскі клуб выбаршчыкаў
"За дэмакратычныя выбары".
Рэдактар Барыс Хамайда.
Наклад 499. Замова -- 20.
Падпісана да друку 24.04.2000 г.**